

Autor „Põrunud aru õnnistusest“.

Milles on „Põrunud aru õnnistuse“ tuum ja kvintessents, milline idee kannab teda?

Ei ole vist ülearune, kui peale ja enne arvustajaid ses küsimuses kuulame ka autorit ennast. Ühes kirjas, mis ta suvel saatis oma uudisteose lavastajale „Estonias“, lausutakse muu seas järgmist:

„Põrunud aru“ sügavamas mõttes tahab olla kultuuri-kriisi komöödia. Kultuur on vaimu sünnitus ja kriis tekib, kui vaim oma kõrkuses ei arvusta „elu“ seadusi. Kultuuri ahastus on praegu kogu haritud maailma nähtus, see tähendab teatava kultuuri-süsteemi pankrotti, nimelt euroopa-kultuurilise ratsionalismi pankrotti, mis mõistusele liialt suuri lootusi pani — inimkonda õnnelikuks teha. Minu komöödiad juba mõnda aega naeruväärivad „vaimu“ ja selle „kangelasi“, mitte seepärast, et inimkond vaimuta ja kultuurita läbi saaks, vaid et vaimule ja kultuurile tervemat, loomulikumat ja elulahedamat alust otsida.

Selle mõttelise tagaseinaga jõuamegi teose põhiprobleemile: kas vaim, kultuur teeb meid õnnelikuks? Või teeb seda „süda“ (instinkt), kui „arutult“ allume selle „tungidele“? Kuna komöödias on liialdused võimalikud, koomilisuse mõttes isegi tänulikud (ja mul loomulik kallak on paradoksi), siis olen „Põrunud aru“ ehitanud kahele äärmusele: võtsin ühelt poolt „puhta vaimu“ ja teiselt poolt „puhta südame“ ja panin nad üksteist vastamisi peegeldama. Ja et seda kontrasti veel teravamalt ja koomilisemalt pildistada, olen ma ta ühe tehnilise võtte (haamri hoobi!) abil paigutanud ühte ja samasse isikusse, kes kord vaimu võimu tahtes uhkuteb kord „südame õndsuses“ ilutseb.